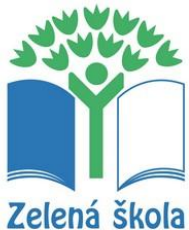

Stredná odborná škola, I. Krasku 491, 020 32 Púchov

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

„Technické vzdelanie- základ úspešnej kariéry“

Púchov, 01. 09. 2017

.....
Ing. Lenka Jancíková

riaditeľka SOŠ v Púchove

1. Úvodné identifikačné údaje

Názov ŠkVP: „Technické vzdelanie- základ úspešnej kariéry“

Vyučovací jazyk: slovenský

Druh školy: štátna

Miesto vydania: SOŠ, I. Krasku 491, 020 32 Púchov

Platnosť ŠkVP: 1. september 2017 začínajúc prvým ročníkom

Kontakty pre komunikáciu so školou:

Titul, meno, priezvisko	Pracovná pozícia	Telefón	e-mail	Mobilné číslo
Ing. Lenka Jancíková	Riaditeľka školy	4261974	lenka.jancikova@sospuchov.sk	0901 918 389
RNDr. Katarína Paliesková	Zástupca riaditeľa pre všeobecno-vzdelávacie predmety	4261977	katarinapal11@gmail.com	0901 918 390
Ing. Janka Šimáčková	Zástupca riaditeľa pre odborné predmety a praktické vyučovanie	4424218	simackova@centrum.sk	0907 650 777
Ing. Jana Hlavačková	Vedúci TEČ a účtovníctva	4111213	jana.hlavackova@sospuchov.sk	----
PaedDr. Anna Rumanová	Výchovný poradca	--	anna.rum@post.sk	0905 476 871
Mgr. Dagmar Ostradická	koordinátor prevencie	---	dasaost@gmail.com	0903 275 891

Zriaďovateľ:

Názov: Trenčiansky samosprávny kraj

Adresa: K dolnej stanici 7282/20A, 911 01 Trenčín

Kontakty: 032/655550, fax: 032/6555210

2. Ciele poslania výchovy a vzdelávania

Ciele a poslanie výchovy a vzdelávania v školskom vzdelávacom programe „Technické vzdelanie- základ úspešnej kariéry“ vychádza s cieľov stanovených v Zákone o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a v Štátnych vzdelávacích programoch zameraných na oblasti:

- gumárstva
- chémie
- odevníctva
- strojnictva
- elektrotechniky
- logistiky a dopravy

Hlavným cieľom našej školy je pripravovať odborníkov pre kľúčový priemysel v našom regióne a zároveň pre potreby ďalšieho štúdia.

Škola si za základné priority zvolila predovšetkým:

- **pripraviť odborníkov vo svojom odbore**
- **osvojiť si a zvyšovať jazykové a IKT kompetencie**
- **pripraviť žiakov pre život a prácu v budúcnosti s ohľadom na celoživotné vzdelávanie.**

Ciele výchovy a vzdelávania orientované na vytváranie predpokladov celoživotného vzdelávania sú zamerané na:

➤ Posilnenie výchovnej funkcie školy so zámerom:

- umožniť všetkým žiakom prístup ku kvalitnému záujmovému vzdelávaniu a voľnočasovým aktivitám, najmä žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia ako formy prevencie sociálno-patologických javov a podchytenia nadaných a talentovaných jedincov,
- vytvárať motiváciu k učeniu, ktorá žiakom umožní pokračovať nielen v ďalšom vzdelávaní, ale aj v kultivovaní a rozvoji vlastnej osobnosti,
- podporovať špecifické záujmy, schopností a nadania žiakov,
- formovať ucelený názor na svet a vzťah k životnému prostrediu
- vytvárať vzťah k základným ľudským hodnotám ako je úcta a dôvera, sloboda a zodpovednosť, spolupráca a kooperácia, komunikácia a tolerancia,
- poskytovať čo najväčšie množstvo príležitostí, podnetov a možností v oblasti záujmovej činnosti,

➤ Realizáciu stratégie rozvoja školy s dôrazom na:

a) **prípravu a tvorbu vlastných školských vzdelávacích programov** s cieľom:

- uplatňovať nové metódy a formy vyučovania zavádzaním aktívneho učenia, realizáciou medzipredmetovej integrácie, propagáciou a zavádzaním projektového a programového vyučovania,
- zabezpečiť kvalitné vyučovanie cudzieho jazyka vytvorením jazykového laboratória, získania kvalifikovaných učiteľov pre výučbu cudzích jazykov a zabezpečením dostupných podmienok pre výučbu cudzieho jazyka v zahraničí,

- skvalitniť výučbu informačných a komunikačných technológií zabezpečením špeciálnej učebne a softwarového vybavenia, podporovaním ďalšieho vzdelávania učiteľov v oblasti informačných technológií,
- zohľadniť potreby a individuálne možnosti žiakov pri dosahovaní cieľov v študijných a učebných odboroch,
- zabezpečiť variabilitu a individualizáciu výučby,
- rozvíjať špecifické záujmy žiakov,
- vytvárať priaznivé sociálne, emocionálne a pracovné prostredie v teoretickom a praktickom vyučovaní,
- zavádzať progresívne zmeny v hodnotení žiakov realizáciou priebežnej diagnostiky,
- zachovávať prirodzené heterogénne skupiny vo vzdelávaní.

b) posilnenie úlohy a motivácie učiteľov, ich profesijný a osobný rozvoj s cieľom:

- rozvíjať a posilňovať kvalitný pedagogický zbor jeho stabilizáciou,
- podporovať a zabezpečovať ďalší odborný rozvoj a vzdelávanie učiteľov,
- rozvíjať hodnotenie a sebahodnotenie vlastnej práce a dosiahnutých výsledkov.

c) podporu talentu, osobnosti a záujmu každého žiaka s cieľom:

- rozvíjať edukačný proces na báze skvalitňovania vzťahov medzi učiteľom - žiakom – rodičom,
- rozvíjať tímovú spoluprácu medzi žiakmi vytváraním prostredia tolerance a radosti z úspechov,
- vytvárať prostredie školy založené na tvorivo-humánnom a poznatkovo-hodnotovom prístupe k vzdelávaniu s dôrazom na aktivitu a slobodu osobnosti žiaka,
- odstraňovať prejavy šikanovania, diskriminácie, násilia, xenofóbie, rasizmu a intolerancie v súlade s Chartou základných ľudských práv a slobôd,
- viesť žiakov k zmysluplnej komunikácii a vyjadreniu svojho názoru,
- zapájať sa do projektov zameraných nielen na rozvoj školy, ale aj na osvojenie si takých vedomostí, zručností a kompetencií, ktoré žiakom prispievajú k ich uplatneniu sa na trhu práce na Slovensku a v krajinách Európskej únie a k motivácii pre celoživotné vzdelávanie sa,
- nadväzovať spoluprácu s rôznymi školami, ale aj podnikmi doma a v zahraničí,
- presadzovať zdravý životný štýl,
- vytvárať širokú ponuku športových, a záujmových aktivít,
- vytvárať fungujúci a motivačný systém merania výsledkov vzdelávania.

d) skvalitnenie spolupráce so sociálnymi partnermi, verejnosťou a ostatnými školami na princípe partnerstva s cieľom:

- zapojiť rodičov do procesu školy najmä v oblasti záujmového vzdelávania,
- podporovať spoluprácu s rodičmi pri príprave a tvorbe školského vzdelávacieho programu,
- aktívne zapájať zamestnávateľov do tvorby školských vzdelávacích programov, rozvoja záujmového vzdelávania, skvalitňovania výchovno-vzdelávacieho procesu a odborného výcviku,
- spolupracovať so zriaďovateľom na koncepciách rozvoja odborného vzdelávania a prípravy a politiky zamestnanosti v Púchove a našom regióne,

- spolupracovať s podnikmi,
  - vytvárať spoluprácu so školami doma a v zahraničí a vymieňať si vzájomne skúsenosti a poznatky,
- e) **zlepšenie estetického prostredia budovy školy a najbližšieho okolia** s cieľom:
- zlepšiť prostredie v triedach a spoločných priestoroch školy,
  - zrekonštruovať hygienické priestory školy,
  - pravidelne sa starať o úpravu okolia školy,
  - upraviť vybrané triedy na rozšírenie doplnkových činnosti školy vzhľadom na realizáciu kurzov pre verejnosť, zabezpečenie školení a iných vzdelávacích akcií,
  - využiť materiálno-technický a ľudský potenciál pre získanie doplnkových finančných zdrojov, reagovať na vypísané granty a projekty.

3. Vlastné zameranie školy

Stredná odborná škola vznikla postupným zlučovaním troch púchovských stredných škôl s bohatou tradíciou. Pôvodne to boli školy:

Stredné odborné učilište odevné (pôvodný dátum vzniku školy 1943)

Stredná priemyselná škola chemická (pôvodný dátum vzniku školy 1950)

Stredné odborné učilište chemické (pôvodný dátum vzniku školy 1963)

V septembri 2005 škola nadobudla súčasný charakter. Dnes Stredná odborná škola sídli na ulici I. Krasku a pripravuje odborníkov pre najdôležitejší priemysel v regióne. V jej blízkosti sídli Fakulta priemyselných technológií TnU AD, s ktorou má škola úzku spoluprácu a pracuje na vybudovaní spoločného kampusu, ktorý bude slúžiť všetkým študentom. Škola má tiež dobre rozvinutú spoluprácu s dôležitými firmami v regióne a profesijnými organizáciami. V roku 2015 škola podpísala Memorandum o spolupráci medzi školou, Trenčianskym samosprávnym krajom, SOPK, AZZZ SR, Contienental Matador Rubber s. r. o, EMT s. r. o. Odemou s.r. o. Škola má súčasne zriadené Centrum odborného vzdelávania a prípravy.

Medzi najdôležitejších zamestnávateľov patrí predovšetkým firma Continental Matador Rubber s. r. o, pre ktorú škola pripravuje žiakov v systéme duálneho vzdelávania. Vo firme CMR a ďalších regionálnych firmách škola spolupracuje v oblasti praxe žiakov ale i v oblasti odbornej a materiálnej vo všetkých študijných odboroch, ktoré sa na škole vyučujú.

3.1 Charakteristika školy

Škola má k dispozícii pre prevádzkový a výchovno-vzdelávací proces 4 budovy. Manažment školy a hospodársky úsek má svoje priestory, učitelia využívajú svoje kabinety a zborovňu. Škola má pomerne dobre vybavenú knižnicu, ktorá slúži ako informačné centrum. Vybavenie

kabinetov je postačujúce, ale je potrebné pomôcky pravidelne obnovovať a vymieňať za modernejšie, mnohé z vybavenia pochádza ešte z prvotného vybavenia školy.

Pri obnove učebných pomôcok sú veľmi nápomocní rodičia.

Počas školského roka sme doplnili veľké množstvo moderných učebných pomôcok, čo umožnilo tvorivejšie a efektívnejšie vyučovanie.

Výchovný poradca má k dispozícii kabinet, kde sa stretáva so žiakmi, rodičmi, sociálnymi zamestnancami a pod. V suteréne školy sú žiacke šatne, kotolňa, sklad, vzduchotechnika a jedna dielňa pre potreby údržby a opráv na škole. Hygienické zariadenia sú na každom poschodí.

Škola má adekvátne vybavenie pre zabezpečenie odborných činností v rámci odborného výcviku a praxe. **Škola má vypracovaný dobrý systém previazanosti medzi školou a trhom práce, preto sa odborný výcvik a prax realizuje v škole i priamo vo firmách.**

Pri škole vyvíja veľmi dobrú činnosť **Rada školy**, ktorá má 11 členov. Zodpovedá za kvalitu a organizáciu celého výchovno-vzdelávacieho procesu. **Žiacka školská rada** zastupuje záujmy žiakov našej školy, organizuje žiacke aktivity a vytvára podmienky pre dobrú komunikáciu a spoluprácu medzi učiteľmi a žiakmi.

Plánované aktivity školy

Voľnočasové aktivity školy poskytujú žiakom možnosť zmysluplného využitia voľného času. Záujmové krúžky tvoria prevažnú časť voľnočasových aktivít našich žiakov. Výber z ponuky je veľmi pestrý. Každý žiak si môže vybrať záujmový krúžok podľa vlastného uváženia a potreby. Uvedená forma využitia voľného času sa javí ako najlepšia, nakoľko dáva príležitosť mladému človeku na sebarealizáciu a môže si nielen overiť svoje schopnosti, ale aj ich ďalej rozvíjať. Škola každoročne ponúka záujmové krúžky zamerané na aktivity:

Záujmové aktivity:

- ADK pre začiatočníkov a pokročilých
- Krúžky na rozvíjanie ekonomických zručností a finančnej gramotnosti
- Jazykové krúžky
- Športové krúžky
- Krúžky na rozvíjanie gumárskych zručností
- Krúžky na rozvíjanie strojárskych zručností
- Krúžky na rozvíjanie elektrotechnických a elektronických zručností
- Krúžky na rozvíjanie počítačových zručností a bezpečnosť na internete
- Krúžky zamerané na zdravý životný štýl
- Krúžky zamerané na módu, modeling a vlastnú odevnú tvorbu
- Krúžky zamerané na komunikáciu a multimedialnú výchovu
- Krúžky zamerané na rozširovanie matematických zručností a logického myslenia

➤ Súťaže:

- Jazykové olympiády
- Matematické olympiády
- Chemické olympiády

- Strojárska olympiáda
- Súťaže ZENIT
- Stredoškolská odborná činnosť
- Súťaže v módnej, odevnej a propagačnej tvorbe
- Súťaže v programovaní a grafických systémoch
- Športové súťaže

➤ **Športovo-turistické akcie**

- Družobné športové stretnutia a cyklovýlety spolu so Strednou školou J. Sousedíka vo Vsetíne
- Lyžiarsky výcvikový kurz
- Trojdňový súvislý Kurz na ochranu človeka a prírody pre žiakov tretieho ročníka
- Futbalové a volejbalové turnaje púchovských škôl
- Školské športové súťaže a turnaje v stolnom tenise
- Workoutové stretnutia
- Deň Zeme

➤ **Exkurzie**

- Získavame skúsenosti- odborné exkurzie pre všetky študijné odbory podľa zamerania
- Exkurzie zamerané na podporu historického a národného povedomia
- FPT Púchov

➤ **Spoločenské a kultúrne podujatia**

- Týždeň módnej revolúcie
- Deň otvorených dverí
- Púchovský jarmok
- Divadelné predstavenia pre žiakov a učiteľov
- Filmové predstavenia

Mediálna propagácia

- Prezentácia školy v partnerských školách a v zahraničí v rámci projektov
- Aktualizácia www stránky, facebookového profilu školy
- Príspevky do školského časopisu „Kraskovka“

➤ **Besedy a pracovné stretnutia**

- Ako na trh práce (úrad práce)
- Ako vstúpiť do školského vzdelávacieho programu (riaditeľ školy)
- Ako sa správne učiť (výchovný poradca)
- Vydieranie a šikana (psychológ, zástupca polície)
- Nepriaznivé dôsledky fajčenia a alkoholu, drogovej závislosti

Všetky aktivity sa budú realizovať s pedagogickými zamestnancami školy, žiakmi a sociálnymi partnermi. Aktivity sú určené predovšetkým žiakom, učiteľom, rodičom, zamestnávateľom a širokej verejnosti. Víťame všetky ďalšie návrhy a možnosti na aktivizáciu práce školy.

3.2 Charakteristika pedagogického zboru a ďalšie vzdelávanie zamestnancov

Učiteľský zbor má takmer 100% kvalifikovanosť. Všetci učitelia majú vysokoškolské vzdelanie v predmete, ktorý vyučujú. Škola systematicky plánuje aktualizáciu vzdelávania podľa potrieb a zamerania školy a záujmu učiteľov. Plán kontinuálneho vzdelávania je zostavovaný na daný kalendárny rok. Učitelia každoročne ponúkajú našim študentom krúžky, súťaže pre všetky predmety a športové súťaže, vedú žiacke projekty a práce Stredoškolskej odbornej činnosti.

Prácu v jednotlivých predmetoch a vzdelávacích oblastiach koordinujú vedúci predmetových komisií. Škola vytvára predpoklady pre rozvoj informatizácie, pre prácu Žiackej školskej rady, pre prácu triednych učiteľov. Pre začínajúcich učiteľov zabezpečujeme adaptačné vzdelávanie.

V škole poskytujeme kvalifikované výchovné poradenstvo a poradenstvo v prevencii drogových závislostí a sociálno- patologických javov, a kariérne poradenstvo.

3.3 Vnútroškový systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy

Pre hodnotenie učiteľov sme vybrali štyri rozhodujúce a hodnotené javy:

- dodržiavanie školských hodnôt
- pracovné správanie
- starostlivosť o rozvoj žiakov a individuálny rozvoj žiaka
- osobný rozvoj učiteľa.

Pri hodnotení budú používané tieto nástroje: pozorovanie správania učiteľa, kontrola písomnej školskej dokumentácie (triedna kniha, denníky,...), pedagogické pozorovanie (plánovaná, oznámená alebo neoznámená návšteva celej vyučovacej hodiny), hospitácia (tzv. bleskovka, krátka návšteva vyučovacej hodiny), dotazník pre žiakov, evidencia o aktivitách učiteľa, evidencia vzdelávania, plán učiteľa a jeho plnenie. Súčasťou hodnotenia zamestnancov školy (pedagogických i nepedagogických) bude hodnotiaci rozhovor raz za rok, spravidla v období jún-august.

3.4 Dlhodobé projekty

Projektová činnosť je zameraná na skvalitnenie podmienok výchovno- vzdelávacieho procesu, modernizáciu materiálno- technického vybavenia a tiež na modernizáciu samotného vyučovania. Škola sa zapája do projektov a grantových programov:

- Rozvojové projekty Ministerstva školstva
- Erasmus +
- Európske a štrukturálne fondy
- Nadácia Orange
- Filantropia
- Zamestnanecké granty

3.5 Medzinárodná spolupráca

Škola má vypracovaný dokument **Internacionalizácia školy**, kde sa zaväzuje spolupracovať so sociálnymi partnermi v zahraničí. V rámci programu Erasmus+ škola bude zabezpečovať odbornú stáž pre žiakov školy – Charta.

Škola dlhodobo spolupracuje s podobnými školami v Českej republike, Fínsku, Holandsku, Španielsku, Taliansku. Cieľom tejto spolupráce je:

- Podieľať sa na spoločných projektoch, ktoré by zabezpečili efektívny transfer poznatkov a skúseností.
- Posilniť a skvalitniť jazykovú prípravu žiakov (konverzačnú, odbornú).
- Posilniť a skvalitniť odbornú prípravu žiakov (transfer inovácií).
- Prezentať vlastnú školu, mesto a krajinu.
- Spoznávať inú kultúru, históriu a životný štýl.
- Nadväzovať kontakty v rámci kariérového rastu.

Každoročne škola zabezpečuje odbornú stáž zahraničných študentov na našej škole a u slovenských zamestnávateľov.

3.6 Spolupráca so sociálnymi partnermi

Škola rozvíja všetky formy spolupráce so sociálnymi partnermi a verejnosťou. Predovšetkým sa zameriava na pravidelnú komunikáciu so svojimi zákazníkmi – žiakmi, ich rodičmi a zamestnávateľmi.

Spolupráca s rodičmi

Rodičia sú členmi Občianskeho združenia Rodičia a škola. Všetci sú informovaní o priebehu vzdelávania žiakov na triednych schôdkach a konzultáciami s vyučujúcimi. Rodičia sú informovaní o aktuálnom dianí v škole, o pripravovaných akciách prostredníctvom www stránky školy alebo priamo e-mailom. Cieľom školy je zvýšiť komunikáciu s rodičmi. Sme maximálne otvorení všetkým pripomienkam a podnetom zo strany rodičovskej verejnosti. Rodičia majú možnosť úzko spolupracovať s triednym učiteľom, ďalšími vyučujúcimi a tiež s výchovnou poradkyňou, ktorá operatívne rieši vzniknuté problémy týkajúce sa výchovy a vzdelávania. Rodičia sú členmi Rady školy, podieľajú sa na tvorbe Školského vzdelávacieho programu ale i na materiálnom vybavení školy.

Zamestnávatelia

Škola aktívne spolupracuje s kmeňovými a zmluvnými zamestnaneckými organizáciami. Spolupráca je zameraná hlavne na poskytovanie odborného výcviku, materiálno-technické zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu. S firmou Continental Matador Rubber škola zabezpečuje duálne vzdelávanie žiakov študijnom odbore operátor gumárskej a plastikárskej výroby. V roku 2015 škola podpísala so zamestnávateľmi a profesijnými organizáciami Memorandum o spolupráci. Zástupcovia zamestnávateľov sa zúčastňujú pravidelne na zasadaniach Rady školy, pedagogických poradách a aktívne pôsobia v rámci odborného výcviku ako inštruktori. Poskytujú škole neoceniteľné písomné informácie – študijné texty,

ktoré supľujú nedostatok učebníc v oblasti nových technológií. Spolupracujú pri štruktúrovaní sumatívnych didaktických testov v odbornom výcviku, poskytujú odbornú literatúru pre teoretické vyučovanie a sprostredkujú aktuálne informácie o zmenách a vývoji nových technológií. Väčšina zamestnávateľov zamestnáva aj našich absolventov.

Iní partneri

Škola aktívne spolupracuje v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu a výchove mimo vyučovania s ďalšími partnermi: s policajným zborom v Púchove a Považskej Bystrici pri organizovaní besied, prednášok, zriaďovateľom pri napĺňaní vízie školy, Živnostenskou komorou pri zabezpečovaní výstav, exkurzií a súťaží, Slovenskou obchodnou a priemyselnou komorou pri organizovaní záverečných skúšok, s priamo riadenými organizáciami MŠ SR, pedagogicko-psychologickými poradňami v rámci preventívnych opatrení, a pod.

3.7 Organizácia prijímacieho konania a maturitnej skúšky

Organizácia prijímacieho konania

Škola prijíma žiakov na štúdium do 1. ročníka na základe:

- Celkového prospechu
- Výsledku z monitora
- Vlastného prijímacieho konania
- Podmienky sú zverejnené na webovej stránke školy
- Žiaci so zdravotným znevýhodnením môžu mať na základe odporúčania školského zariadenia výchovného poradenstva a prevencie prijímaciu skúšku upravenú.

Podrobné kritéria prijatia sú zverejnené na internetovej stránke školy.

Organizácia maturitnej skúšky

Škola sa pri organizácii maturitnej skúšky riadi platným legislatívnym predpisom.

3.8 Organizácia učiva „Ochrana života a zdravia“

Povinnou súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov stredných škôl v Slovenskej republike je učivo „Ochrana života a zdravia“, ktoré integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na ochranu vlastného zdravia, na pomoc pri zachovaní zdravia iných spoluobčanov a aktívnu účasť na ochrane prírody v mieste pôsobenia. V nadväznosti na získané vedomosti a zručnosti v tejto oblasti zo základnej školy, poskytuje žiakom potrebné teoretické a praktické poznatky na zvládnutie situácií, ktoré môžu nastať vznikom nepredvídaných skutočností, a ktoré ohrozujú človeka a okolité prostredie.

Formatívna a informatívna zložka učiva sa prezentuje činnosťou žiakov:

- a) morálnou, ktorá tvorí základ ich vlasteneckého a národného cítenia,
- b) odbornou, ktorá im umožňuje osvojenie vedomostí a zručností v sebaochrane a poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života, chrániť prírodu a podieľať sa na tvorbe zdravého životného prostredia,
- c) psychologickou, ktorá pôsobí na proces adaptácie v požiadavkách záťažových situácií,

- d) fyzickou, pre ktorú je charakteristická tvorba predpokladov na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž náročných životných situácií.

Obsah učiva sa realizuje vo **vybraných predmetoch** učebného plánu škôl. Jeho integrácia a rozširovanie sa uskutočňuje v ďalších povinných organizačných formách vyučovania: v **účelových cvičeniach** a v samostatnom **kurze na ochranu života a zdravia**.

1. Účelové cvičenia

Osobitnou obligatórnou formou vyučovania učiva ochrany života a zdravia sú **účelové cvičenia**. Integrujú vedomosti a zručnosti žiakov získané v povinných vyučovacích predmetoch, rozširujú, upevňujú ich, sú prostriedkom aj na ich overovanie. Školu pripravujú aj k tomu, aby bola schopná vykonávať účelovú činnosť v mimoriadnych situáciách.

Obsahové zameranie účelových cvičení

Náplň účelových cvičení je tvorená z obsahu tematických celkov, ktorú vzhľadom na rôznorodosť stredných škôl nie je možné jednoznačne vymedziť. Preto plánuje ich obsah riaditeľom školy poverený učiteľ a jeho plán sa po schválení stáva dokumentom realizácie účelových cvičení. **Obsah tvoria** vhodne zostavené tematické celky v nasledujúcich blokoch:

- 1. Aktuálne problémy ľudstva a ich riešenie*
- 2. Zdravotnícka príprava*
- 3. Riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana*
- 4. Pohyb a pobyt v prírode a ochrana prírody*
- 5. Technické činnosti a športy*
- 6. Dopravná výchova*
- 7. Výchova k bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci*

Zdravotnícka príprava

- všeobecné zásady prvej pomoci (prístup k zranenému, poradie naliehavosti ošetrovania) a zásada 3T (ticho, teplo, transport)
- druhy a použitie zdravotníckeho materiálu (ukážky)
- zásady ošetrovania rany (precvičenie)
- poruchy dýchania, dusenie (prvá pomoc, zásady a spôsob umelého dýchania, nácvik s využitím resuscitačnej bábiky)
- masáž srdca (technika nepriamej masáže srdca - ukážka)
- prvá pomoc pri rôznych druhoch krvácania (precvičenie)
- stabilizovaná poloha na boku.
- šoky a protišokové opatrenia (ukážky)
- základná obväzová technika (precvičenie)
- prvá pomoc pri poranení hlavy (precvičenie)
- prvá pomoc pri poranení hrudníka (precvičenie)

- prvá pomoc pri poranení brucha (precvičenie).
- prvá pomoc pri poruchách pohybovej sústavy (pomliaždeniny, vyvrtnutia, vytknutia, zlomeniny), použitie nafukovacej dlahy
- znehybnenie zlomenín dolnej a hornej končatiny, použitie trojrohej šatky.
- ochrana proti besnote, príznaky zvierat s nákazlivými chorobami, likvidácia hlodavcov
- rozlišovanie húb, prvá pomoc pri otrave hubami
- prvá pomoc pri otravách alkoholom a pri použití drog
- rozlišovanie zlomenín rebier a ich ošetrovanie
- pomoc pri poranení chrčtice a panvy
- odsun jednotlivcov a skupín zranených osôb, použitie zdravotníckych popruhov a zdravotníckych nosidiel, improvizované zdravotnícke prostriedky.
-

Riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana

- opatrenia školy vyplývajúce zo zákona NR SR č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení zákona č. 222/1996 Z.z. a zákona č. 117/1998 Z.z., zákona č. 252/2001 Z.z. a zákona č. 416/2001 Z.z. zohľadňujúce požiadavky teritória (precvičuje sa raz za 4 roky).
- dielčie časti opatrení školy v civilnej ochrane podľa metodických smerníc platných pre CO
- organizácia CO na škole
- výdaj PIO
- spôsoby spúšťania varovných signálov a vyhlasovanie doplnkových slovných informácií, činnosť po varovaní (systém monitorovania v SR)
- prostriedky individuálnej ochrany (ochranná maska, ochranný odev, ochranné rúško, čistenie a nosenie ochrannej masky – precvičovanie)
- typy úkrytov pre kolektívnu ochranu obyvateľstva (ukážka, správanie sa a povinnosti ukryvaných)
- história civilnej ochrany, história, vznik a vývoj medzinárodného humanitného práva, súčasné postavenie CO v spoločnosti, právna úprava CO
- možné zdroje ohrozenia v mieste sídla školy – výpis z analýzy územia, v ktorom sa škola nachádza
- definícia, delenie a charakteristika mimoriadnych udalostí. Príčiny vzniku mimoriadnych udalostí
- kompletizácia ochrannej masky, jej ošetrovanie a skladovanie
- čiastočná a úplná očista (ukážky s precvičovaním niektorých činností)
- riešenie následkov mimoriadnych udalostí v škole, v obci a okrese
- záťažové situácie
- identifikácia zápalných prostriedkov a látok
- zoznámenie sa s technickými prostriedkami požiarnej ochrany v sídle školy
- precvičenie hasenia požiarov v lokalite (škola, príroda)
- záchrana osôb pri požiari, poskytovanie prvej pomoci
- ochrana obyvateľstva v okolí jadroveenergetických zariadení
- ochrana obyvateľstva v okolí vodohospodárskych diel

- ochrana pred biologickými a chemickými zbraňami
- záchranné, lokalizačné a likvidačné práce

Pohyb a pobyt v prírode a ochrana prírody

- určovanie svetových strán podľa prírodných javov v teréne
- orientácia v teréne podľa mapy (usmernenie mapy)
- orientácia v teréne podľa buzoly
- overovanie a rozširovanie poznávania topografických značiek
- orientácia mapy podľa buzoly (precvičenie)
- určovanie azimutu na terénny bod (precvičenie)
- zisťovanie vlastného stanovišťa na mape (ukážka).
- precvičenie odhadu vzdialeností (odhad, šírková a výšková metóda)
- meranie azimutov na mape a ich prenášanie do terénu
- precvičenie určovania stanovišťa na mape pomocou buzoly (spätné prenášanie azimutov)
- kreslenie pochodovej osi (náčrt podľa mapy s doplnením potrebných údajov).
- precvičenie kótovania vo vrstevniciach, precvičenie doplnkových vrstevníc, zobrazenie terénnych tvarov vrstevnicami
- určovanie nadmorskej výšky orientačného bodu v teréne na mape.
- zhotovenie topografického náčrtu
- príprava a výber priestoru (stanovišť) pre orientačný (azimutový beh).

Dopravná výchova

- zásady prepravy osôb autobusmi, trolejbusmi a električkami
- preprava osôb v ložnom priestore nákladného automobilu a nákladného prívesu traktora
- preprava nákladu.
- dopravné značky a dopravné zariadenia
- riadenie premávky svetelnými signálmi
- riadenie premávky pokynmi polície
- oprávnenie na zastavovanie vozidiel.
- chodci, útvary chodcov
- jazda na bicykli, so záprahovými vozidlami a ručnými vozíkmi
- spôsobilosť vozidiel na premávku, označenie vozidiel, vozidiel diplomatických a používaných na medzinárodnú premávku.
- oprávnenia na vedenie motorových vozidiel, výcvik žiadateľov o oprávnenie na vedenie motorových vozidiel
- vodičské preukazy, povinnosti držiteľa vodičského preukazu
- povinnosti a oprávnenia policajtov v doprave, priestupky na úseku dopravy
- zákonné poistenie motorových vozidiel, poistenie účastníkov cestnej premávky .

Proces realizácie účelových cvičení

Obsah učiva ochrany života a zdravia a proces, v ktorom sa realizuje jeho vyučovanie nadväzuje na poznatky a zručnosti žiakov, ktoré získali v základnej škole. Povinné je pre žiakov prvej aj druhej zdravotnej skupiny a vyučuje sa koedukovane. Názorné a praktické metódy prevládajú vo vyučovaní nad verbálnymi a hodnotenie žiakov je slovné.

Účelové cvičenia sa uskutočňujú v 1. a 2. ročníku vo vyučovacom čase v **rozsahu 6 hodín v každom polroku školského roka raz**. Cvičenia sa vykonávajú po triedach, výnimočne po ročníkoch. **Presný termín ich konania určí riaditeľka školy.**

Účasť žiakov školy je na cvičeniach povinná. Žiaci so zmeneným zdravotným stavom (zmenenou pracovnou schopnosťou) plnia primerané úlohy podľa lekárskeho nálezu.

Plán cvičenia vypracuje riaditeľkou poverený učiteľ školy. Určí v ňom: triedy (ročníky), ciele a obsah cvičenia, priestory na činnosť, zaradenie učiteľov a ďalších pracovníkov školy do výkonných funkcií. Stanoví spôsob ich prípravy aj prípravy žiakov, materiálové, hygienicko – zdravotnícke a bezpečnostné opatrenia, prípadnú spoluprácu so spoločenskými organizáciami regiónu a orgánmi štátnej správy.

Pri určovaní úloh učiteľov a ďalších pracovníkov školy sa prihliada na ich organizačné začlenenie v pláne školy pre mimoriadne opatrenia. Organizačné opatrenia plánu musia smerovať k disciplíne a ochrane zdravia účastníkov účelového cvičenia.

Program cvičenia sa realizuje spravidla v dvojhodinových jednotkách. Presun na miesto konania sa nezapočíta do času cvičenia ak nie je jeho súčasťou.

Účasť učiteľov na cvičeniach je započítaná do ich vyučovacích povinností.

2. Kurz na ochranu života a zdravia

Samostatnou povinnou organizačnou formou vyučovania je **kurz ochrany života a zdravia**. Je vyvrcholením procesu výchovy žiakov v tejto oblasti, formuje ich vlastenecké povedomie, dotvára sústavu ich zručností a návykov o ochrane človeka a prírody, prispieva ku zvyšovaniu telesnej zdatnosti a psychickej odolnosti žiakov.

Učivo “ochrany života a zdravia” sa preberá v samostatných tematických celkoch s týmto obsahom:

- **riešenie mimoriadnych udalostí - civilná ochrana**
- **zdravotnícka príprava**
- **dopravná výchova**
- **pobyt a pohyb v prírode a ochrana prírody**
- **výchova k bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci**
- **záujmové technické činnosti a športy.**

Kurz na ochranu života a zdravia sa organizuje v **tretom ročníku** v trvaní **3 dní po 6 hodin** výcviku.

Kurz je súčasťou plánu práce strednej školy v ktorom riaditeľ určí vedúceho, termíny, spôsob realizácie a miesto konania, triedy, personálne zabezpečenie, spôsob prípravy učiteľov – účastníkov kurzu, materiálne, finančné, technické a zdravotnícke zabezpečenie.

Účasť žiakov školy je na kurze **povinná**. Žiaci **s oslabeným zdravím** sa na kurze zúčastňujú **len so súhlasom lekára** a plnia úlohy primerané zdravotnému stavu.

Škola organizuje kurz v spolupráci s radou školy, zdravotníkymi, ochranárskymi a inými spoločenskými organizáciami. Spolupracuje pritom aj s orgánmi štátnej správy (miestnou vojenskou správou, policajným zborom, útvarmi civilnej ochrany a pod.).

3.9 Organizácia lyžiarskeho výcvikového kurzu

Lyžovanie je súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu - osnov telesnej a športovej výchovy v rámci vzdelávacej oblasti Zdravie a pohyb. Jeho príprave a priebehu treba venujeme mimoriadnu pozornosť. Škola má vypracovanú internú smernicu o organizovaní lyžiarskeho výcvikového kurzu.

V prípravnej fáze kurzu je nutné zabezpečiť nasledovné úlohy:

- a) poveriť funkciou vedúceho lyžiarskeho kurzu učiteľa telesnej výchovy oprávneného viesť takýto kurz,
- b) vybrať zariadenia, ktoré vyhovuje formálnym požiadavkám a potrebám účastníkov,
- c) zabezpečiť zdravotníka z interných alebo externých zdrojov,
- d) zistiť záujem žiakov a ich rodičov o organizovanie kurzu, spolupracovať s nimi pri zabezpečovaní financií na krytie nákladov spojených s ubytovaním, dopravou a ostatnými službami, požiadať rodičovské združenie školy o finančný príspevok na lyžiarsky výcvik,
- e) zabezpečiť informovaný súhlas zákonného zástupcu žiaka,
- f) písomne požiadať (minimálne 30 dní pred začiatkom zájazdu) regionálny úrad verejného zdravotníctva (príslušného podľa miesta konania) o posúdenie akcie,
- g) napísať objednávku na pobyt, podpísať zmluvu so zariadením, v ktorom sa zájazd uskutoční,
- h) zabezpečiť dopravu do a z miesta pobytu,
- i) pripraviť zdravotnícky denník,
- j) vypracovať plán organizačného zabezpečenia lyžiarskeho výcvikového kurzu,
- k) poskytnúť žiakom odporúčaný zoznam vecí na lyžiarsky kurz.

Ďalšie úlohy, ktoré vedúci lyžiarskeho kurzu zabezpečí v spolupráci s triednymi profesormi a ostatnými inštruktormi:

- a) vyzbierať záväzné prihlášky žiakov podpísané zákonným zástupcom,
- b) vyzbierať zdravotné anamnézy žiakov,

- c) poučiť žiakov o správaní sa na lyžiarskom výcviku,
- d) vyzbierať vyhlásenia o bezinfekčnosti prostredia,
- e) vyzbierať vyhlásenia o prevzatí dieťaťa z lyžiarskeho výcviku,
- f) zabezpečiť pre rodičov potvrdenia o účasti žiaka na lyžiarskom kurze,
- g) zobrať so sebou cestovné príkazy pre všetkých zamestnancov sprevádzajúcich žiakov,
- h) uzatvoriť poisťnú zmluvu pre žiakov a zamestnancov na dopravu a pobyt (ak nie je zahrnuté v úrazovom poistení školy),
- i) zobrať so sebou zoznamy zúčastnených žiakov,
- j) pripraviť zoznamy zamestnancov s poverením funkciami a oboznámiť ich so svojimi povinnosťami,
- k) pripraviť s predstihom náhradný program pre prípad nepriaznivého počasia,
- l) zabezpečiť rozpisy služieb, pedagogického dozoru – po prerokovaní s ostatnými účastníkmi,
- m) zoradiť žiakov, ktorí sa nezúčastnia lyžiarskeho kurzu do zostávajúcich tried,
- n) zobrať so sebou pomôcky na voľnočasové aktivity,
- o) skompletovať lekárničku,
- p) zabezpečiť poučenie účastníkov ohľadne predchádzania ochoreniam a iným poruchám zdravia, vrátane úrazov,
- q) získať sponzorov na spoluprácu, zabezpečiť odmeny na súťaže – diplomy a vecné ceny,
- r) určiť vedúcich autobusov počas prepravy,
- s) rozdeliť účastníkov do izieb v ubytovacom zariadení,
- t) zabezpečiť fotoaparát, prípadne videokameru,
- u) preštudovať učebné osnovy z predmetu telesná a športová výchova pre, ISCED 3,
- v) zabezpečiť poučenie žiakov o bezpečnosti.

Plán úloh na lyžiarskom výcvikovo-výchovnom zájazde:

I. ZÁKLADNÝ LYŽIARSKY VÝCVIK

1.	Nosenie lyží, pripínanie a odopínanie lyží. Chôdza sunom a sklzom, obraty na mieste, prípravné cvičenie. Základný zjazdový postoj, zjazd po spádnicí do roviny na miernom svahu výstupy, pády.
2.	Zjazd po spádnicí cez terénne nerovnosti, zjazd šikmo svahom, obšľapávanie. Cvičenie na rozvíjanie rovnováhy.
3.	Jazda v pluhu – obojstrannom prívrate, oblúk v obojstrannom prívrate. Brzdenie z pluhu, oblúk z pluhu, zosúvanie.
4.	Nadväzované oblúky z pluhu, oblúk z prívratu dolnej lyže, oblúk z prívratu hornej lyže.
5.	Oblúk z rozšírenej stopy, oblúk z od šľapu, korčuľovanie.
6.	Pre pokročilých nácvik znožných oblúkov so zvýšeným odrazom zo spodnej lyže. Jazda na vlnách – bubnoch, jazda v bránkach.
7.	Karvingové oblúky.
8.	Preteky v slalome a zjazde podľa miestnych podmienok.

II. TEORETICKÁ VÝUČBA

1.	Nebezpečenstvo na horách, zásady pobytu na horách.
2.	Výstroj a výzbroj lyžiara
3.	Druhy snehu a voskovanie lyží.
4.	Pravidlá lyžiarskych súťaží, história lyžovania.

III. KULTÚRNO-SPOLOČENSKÁ ČINNOSŤ

1.	Súťaže, hry, scénky, hudobné programy.
2.	Organizovaná zábava.

IV. VÝCHOVNÉ ÚLOHY A CIELE

1.	Vzťah k prírodným krásam našej vlasti, jej spoznávanie a ochrana.
2.	Disciplína, poriadok a dochvilnosť pri kolektívnom spôsobe života.
3.	Presnosť a dôslednosť v plnení úloh
4.	Rozvíjanie morálno-vôľových vlastností pri prekonávaní fyzickej námahy, rozvoj súťaživosti.
5.	Zvyšovanie fyzických vlastností a zlepšovanie psychických schopností študentov.
6.	Utužovanie kolektívu študentov a rozvíjanie vzťahu študent – pedagóg a opačne.

4. Študijné odbory v školskom vzdelávacom programe

Školský vzdelávací program „Technické vzdelanie- základ úspešnej kariéry“ ponúka žiakovi vzdelanie v oblasti:

- **strojnictva**
- **gumárstva**
- **chémie**
- **odevnictva**
- **elektrotechniky**
- **logistiky a dopravy**

Každoročne sú študijné odbory prispôsobené trhu práce a požiadavkám zamestnávateľov.

Každý študijný odbor tvorí ucelený celok, v ktorom je charakterizovaný:

1. Profil absolventa
2. Vzdelávacie štandardy
3. Podmienky na realizáciu ŠkVP
4. Rámcový učebný plán, tabuľka prevodu rámcového učebného plánu ŠVP na učebný plán ŠkVP, učebný plán a poznámky
5. Učebné osnovy

